

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Compendium Qvæstionvm Regvlarivm R. admodum P.
Emanuelis Roderici Lusitani, S. T. Lectoris Prou. S. Iacobi
Reg. Obseru. Ordin. Mino. Diffinitoris**

Rodrigues, Manuel

Lvgdvni, 1621

Exemptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41743

EXEMPTIO. 173

originalibus haberetur. *tom. 1. q. 8. art. 17.*

Iudex potest procedere contra omnes sese opposcentes Fratibus Minoribus de Observantia, secundum rigorem alicuius clausulæ sibi exhibitæ, & à Notario fideliter extractæ ex mari magno, & aliis quibuscumque in posterum concedendis, ex *Leone X. ibidem.*

EXEMPTIO

quoad sæculares.

Vide Conueniri, Benefactores, Familiares, Tributum.

Personæ Ecclesiasticæ, & Religiosæ sunt iure diuino exemptæ à sæculari iurisdictione, sed bona eorum sunt exempta tantum iure humano, dictante tamen naturali ratione. *tom. 2. quest. 62. art. 2. & quest. 65. art. 2.*

Iudex sæcularis potest sequestrare triticum etiam Religiosorum tempore maximæ necessitatis communis, pretio taxato sibi dato, modò tamen eis relinquat ad sufficientiam, tam pro se quam pro suis,

suis,

fuis, authoritate iuris naturalis, & ciuilibus. *q. 62. art. 3.*

Monasterium litigans cum sæculari in causis temporalibus, debet ipsum laicum conuenire coram Iudice sæculari, & ipse laicus potest coram eodem Monasterium reconuenire, nisi ipse laicus sit erga Fratres sacrilegij reus, quia tunc est conueniendus coram Episcopo, *articulo 11.*

Potest Regularis conueniri coram Iudice sæculari pro litigio feudi (non in causa criminali) cum Monachus feudatarius etiam vassallus dicatur. *art. 10.*

E X E M P T I O.

quoad Episcopos.

Iure communi omnes tam Regulares quàm alij Clerici, Episcopis subsunt; vnde à priuilegio est exemptio, quo licet damnum aliquod videantur incurrere Episcopi, tamen abundè compensantur fructu multiplici inde ad suas oues nascente. *tom. 2. q. 63. art. 1. & 2.*

Hanc exemptionem sine dubio possunt facere summi Pontifices, & de

EXEMPTIO. 175

& de facto fecerunt, piis & graui-
bus de causis. *ibid.* & *art.* 3.

Exempti à iurisdictione Ordina-
riorum, & Legatorū intellige com-
munium: nam iuxta *Clement. IV.* à
Legatis à latere non sunt exempti,
sicque veniunt interpretanda pri-
uilegia concedentia Regularibus
exemptionem à Legatis Sedis Apo-
stolicæ. *art.* 4.

Moniales subiectæ Regularibus
Prælati authoritate Apostolica,
gaudent eadem exemptione, qua
Fratres. *art.* 5.

Exemptus non notoriè, citatus
tenetur comparere, & priuilegium
Episcopo roganti ostendere; cuius
tamen priuilegij interpretationem
dare non est Episcopi, sed solius
Pontificis, ex *Paulo III.* *art.* 7.

Regulares notoriè exempti, vt
sunt Mendicantes, citati ab Ordini-
nario vt compareant in iudicio,
non tenentur coram ipso compa-
rere, nec ostendere priuilegium,
nisi in citatione exprimaturs causa
quæ fundat iurisdictionem Ordini-
narij, vt tradit *Conarruuias articu-*
lo 7.

Si

Si exemptio fuit obtenta à Papa, & fit plena exemptio, non tenebuntur Regulares ad ius reuerentiale Episcopo; demptis tamen aliquibus casibus. *art. 9.*

Cùm per exemptionem Papa Regulares immediatè sibi subiiciat, non licet Regularibus sine eius licentia huic priuilegio renunciare. Vnde si ex negligentia patiantur se Ordinariis subiici, possunt se tueri ex iure quod competit Papæ, contra quem non præscribitur nisi 100. annis. *art. 10.*

Multi sunt casus, in quibus Regulares subsunt etiam Episcopis, secundùm pleraque iura, & præsertim secundum *Concil. Tridentin.* *art. 11.*

EXEMPTIO
quoad Superiores Ordinis.

Nullus inferior Papa potest assumere ad aliquod munus Regularium, etiam defectu alterius, absque expresso sui Superioris consensu, priuilegio *Greg. XIII.* factò Iesuitis, & *Leonis X.* Minoribus, qui tamen eximit Legatum à latere. *tom. 2. q. 64. art. 1.*

Ordinariorum est, & aliorum in dignitate constitutorum, quando à Prælati, aut aliis Fratribus Ordinis Minorum requiruntur, aut etiam à Romanæ Curie Commissariis, examinare quascunque literas Apostolicas, exemptiones alicui Regulari concessas, ex commissione *Iulij II. per Conc. Trid. confirmata. art. 2.*

Prælatus ex magna causa, v. g. pro autoritate Monasterij, aut Religionis, potest Fratrem Episcopo deputare socium, imò & Principi sæculari, aut Magnati. *art. 8.*

Licet obedientia debita Principibus possit præscribi, imò & quæ debetur Ecclesiasticis; Monachus tamen obedientiam suo Prælato promissam, nullo temporis spatio præscribere valet. *art. 3.*

Clemens I V. prohibuit, ne aliquis Frater Minor exēptus ab obedientia Ordinis possit contra statuta Religionis morari in domibus Fratrum dicti Ordinis, aut in eorum officiis se immiscere, vel intromittere. Idem constituit *Sixtus I V.* pro Carmelitis sub excommunicationis pœna ipso facto incurranda ab

M admif

178 EXEMPTIO.

admissis & admittentibus ad Capitula, Congregationes, & Ordines negotia, seu officia, nisi Generali pro tempore consensus interuenierit. *ibid.*

Nullus Regularis quocumque munere fungens, licet Regis alicuius Sedis Apostolicæ sit Capellanus, eximitur à sui Superioris obedientia, sed eius correctionibus in omnibus, & per omnia est subiectus. *art. 4.*

EXEMPTIO.

quoad tributa & exactiones.

Cum personæ, & bona Deo consecrata sint iure diuino exempta à sæculari iurisdictione, nullus sæcularis potest super eis imponere tributa, gabellas, angarias, &c. quod plurimi Pontifices confirmarunt etiam appositis censuris. Ergo Religiosi etiam possidentes, omnino exempti sunt ab oneribus eiusmodi (nisi de facto sæculares grauarentur) pro quo *Paulus IV.* amplissimum privilegium dedit Iesuitis, vt habetur in *Compendio eorum. tom. 2. quæst. 65.*

art. 2.

Regu

Regularis Mendicans, obtinens aliquod beneficium sæculare contra sui Ordinis statuta ex dispensatione Papæ (quod iusta de causa fieri præsumendum est,) non tenetur ad onera Ecclesiastica, aliis v.g. Canonicis, aut similiter Beneficiatis communia; licet multi oppositum teneant, volentes quoad hoc, illum priuari priuilegiis sui Ordinis. *art. 3.*

Fratres Sancti Ioannis de Malta etiam eximuntur per concessionem amplas præsertim *Sixti. V. art. 4.*

Fratres Tertiarij, & Sorores in propriis domibus habitantes, licet omnino videantur personæ Ecclesiasticæ; & per consequens immunes, tamen ex declaratione *Leo. X.* tenentur ad onera, & conueniendi sunt coram iudice sæculari: sed non collegialiter viuentes, & vota solemniter emittentes, seu cum claustribus habitantes, aut mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem vitam ducentes, ex eodem *Leone. X. articulo quinto.*

Sæcularis, licet Rex, imponens Regularibus talia tributa ipso facto

excommunicatur, nisi priuilegiū habita notitia, & monitus protinus destiterit à molestia inferenda; quòd si contumax post admonitionem perseueret, à solo Papa potest absolui, per multa priuilegia. *art. 6.*

Ex priuilegio concessa Congregationi montis Oliueti, debet Praelati Ecclesiastici Regulares in praedictis defendere censuris Ecclesiasticis, appellatione postposita, non obstantibus literis etiam Apostolicis non facientibus expressam mentionem de hoc indulto, ac de verbo ad verbum. *ibid.*

Episcopi imponentes Regularibus exactiones pro pontium reparatione, & aliis, casu, quo eas secundum sacros canones imponunt licite Ecclesiasticis, non frangunt immunitatem Ecclesiasticam: non enim fit contra eam, quando fit contra Regularium priuilegia, sed cum aliquid contra libertatem vniuersalis Ecclesiae molitur, vt tradit Syluester. *ibidem.*

EXEMPTIO. 181

EXEMPTIO.

quoad charitativum subsidium.

Monasteria exempta, ad charitativum subsidium minimè sūt obligata. *to. 2. q. 166. art. 1.*

Monasteria exempta, si habeant Ecclesias, aut Capellas populum habētes sibi annexas, aut (si populū non habent) quæ sunt Ecclesiæ, & Capellæ sæculares, tenentur ratione illarum charitativum subsidium soluere, cū iure communi Capella, & Parochiæ subsint iurisdictioni Diocesanae. Quod tamē intelligendum est, quando ex privilegio proprio, aut consuetudine præscripta aliud non habetur. *art. 2.*

Mendicantes & Fratres Sancti Ioannis Hierosolymitani sunt exempti à cōtributione facienda pro Seminario puerorum, eorundemque sustentatione, ii que soli. Ex *Concil. Trid. sess. 23. de reform. ca. 18. art. 3.*

Quando ex fundatione res, vel privilegia data sunt Ecclesiis Regularibus intuitu pietatis, & necessitatis, debent apud eas manere,

si 3 etiam si

etiamsi saeculares fiant, quando vero priuilegium, vel collecta, vel subuentiones imposita fuerunt propter strictiorem vitam, seu reformationem; tunc reformatione cessante non debentur dictae subuentiones.

art. 4.

Non debentur subuentiones Ecclesis Regularibus datae propter Religionem, si ipsae in statum saecularem redigantur. Similiter exemptio ab exactionibus ipsis concessa ex priuilegio deperditur, si talis exemptio intuitu Religionis fuit concessa. *ibid.*

EXHAEREDARI.

Probabilior est opinio secundum Iuris Pontificij interpretes, hereditatem Monacho relictam, immediate Monasterio acquiri, neque fore necessarium Monachi aditionem. *tom. 2. q. 77. art. 1.*

Communior sententia est, quod Monasterium possit adire inscio, & inuito Monacho, quia licet scripti haeredis nomen proprium non obtineat, legis tamen interpretatione habet quod idem operatur. *ibidem.*

Non potest exhæredari Monachus